

Nordiska kläder för 3000 år sen

Återutgivning av text från 1882

**En gratis e-bok från
e-boksforlaget.se**

Nordiska kläder
för 3000 år sen
- Återutgivning
av text från 1882

av Herman Hofberg

Redaktör: Josef Robertsson

Copyright © 2016 Mikael Jägerbrand
Virvelvind Förlag, Lysekil
Mer info: www.e-boksforlaget.se

Förord

I den här e-boken får veta mer om några av de mest fantastiska fynden som gjorts i Norden: ett antal 3 000 år gamla klädesplagg.

Det här är en av de allra första texterna som beskriver fynden som gjordes några år tidigare i danska gravhögar.

Den här texten publicerades 1882 i den svenska tidskriften "Läsning i hemmet för hvar dag i året". Texten skrevs under signaturen "H." vilket troligen användes av tidskriftens redaktör Herman Hofberg (1823–1883).

Den här e-boken publicerades på sajten e-boksforlaget.se i mars 2016. Du får gärna länka till den här e-boken eller skicka vidare e-boken till vänner och bekanta. Du får till och med ladda ner den och sprida den vidare på din egen sajt eller blogg – men då kan vi inte göra eventuella ändringar, rättelser eller kompletteringar.

Eftersom den här texten skrevs på 1800-talet så innehåller den mått, ord och personer som inte är så bekanta i dag. Därför har vi kompletterat originaltexten med en kortfattad ordlista.

Nordiska kläder för 3000 år se'n

Den här texten publicerades ursprungligen år 1882 i boken "Läsning i hemmet för hvar dag i året. Illustrerad svensk familjebok utgifven af Herm. Hofberg" med rubriken "Nordisk dräkt för tre tusen år se'n". Författare skrevs av signaturen "H." (1823–1883).

Säkert skall mången anse för en orimlighet om vi säga, att vi i ett af våra nordiska museer (Köbenhavn) ega kläder, hvilka äro tre tusen år gamla, således förskrifvande sig från en tid, då järnet ännu icke var känt i Norden — och likväl är det så. De intressanta omständigheter, under hvilka dessa plagg blifvit funna, äro följande:

År 1861 öppnades en grafhög vid Hafdrup i Ribe amt i Jylland. Då gräfningen fortgått till inemot midten af högen, påträffades en kista, gjord af en grof, klufven och urholkad ekstubbe. I denna besynnerliga likkista hade, efter hvad man tydligen kunde se, en krigare blifvit begrafven.

Vid närmare undersökning fann man likets mjuka delar förvandlade i en mörk fet massa och benstommen upplöst till ett

blåaktigt pulver. Hjessan, som undergått minsta förändringen, var betäckt af en tjock, halfklotformig yllemössa, på yttersidan betäckt med korta, utskjutande ylletrådar, hvar och en slutande i en liten knut. Man fann vidare kroppen invecklad i en tjock, nästan cirkelformig yllekappa, på hvars inre sida voro korta ulltrådar tätt intill hvarandra. Innanför kappan låg en ylleskjorta, utskuren omkring halsen och med en lång framskjutande flik i ett af de öfra hörnen. Skjortan eller kjorteln hade varit bunden om kroppen med ett långt ylleband, som gått två gånger om midjan och hängde ned på främre sidan. Tvenne ylsjalar voro lagda, den ena vid fötterna, den andra hoprullad som en kudde under hufvudet. De voro fyrkantiga, fem fot långa och fyra fot breda, samt försedda med en bred frans. Vid likets fötter stod en rund träask, som inneslöt en mindre dylik, hvori lågo en sju tum hög mössa af enkelt, väfdt ylletyg, en kam af horn och en liten rakknif af brons. På likets venstra sida låg ett bronssvärd, med fast, enkelt handtag, i en slida af trä. Vid fötterna funnos tvenne tygstycken, antagligen lemningar af benkläder, liksom några små läderbitar voro det efter skodonen. För öfrigt hade liket varit inlindadt i en ogarfvad oxhud innan det nedlades i kistan.

Tio år senare (1871) anträffades i en annan grafhög, nära Arhus i Jylland, en dylik ekkista, som innehöll liket efter en qvinna. Den dödas hufvud, på hvilket ännu fans lemningar efter ett långt, svart hår, var betäckt af ett nät af knutet ullgarn, och en hornkam, som äfven hittades i kistan, hade troligtvis varit be-

gagnad för att uppfästa håret. För öfrigt var den döda iklädd en fullständig dräkt, bestående af tröja och kjortel, båda af ulltyg. Tröjan, som var försedd med halflånga ärmarna, var öppen framtill som en skjorta samt hopsömmad i hvardera sidan och i ryggen. Kjorteln, mycket lång, sammanhölls omkring lifvet med tvenne ylleband, ett smalare och ett bredare, af hvilka det senare i änderne pryddes med stora tofsar. På sidorna om den döda lågo en liten bronsdolk med fäste af horn, ett par små bronsplåtar, ett litet spänne samt fyra ringar, nämligen en halsring, tvenne armringar samt en liten spiralvriden fingerring, alla af brons.

Säkert förefaller det mången förunderligt, att så förgängliga saker, som skinn och tyg, kunnat bibehålla sig i jorden vid pass tre årtusen. Saken förklaras likväl, dels af den tätt tillslutna ekkistan, som själf på ett utmärkt sätt emotstått förvandlingen, dels af den i ekens trä innehållna garfsyran, som eger en förundransvärd förmåga att skydda en del ämnen från förstörelse. Erkännas måste dock, att det erfordrats synnerligt gynnsamma förhållanden att det oaktadt fördröja kistornas och likens förmultning, såsom grafhögens läge på högländ, torr plats, luftens fullkomliga afstängande från grafkammaren o. s. v. Just sådana samverkande orsaker voro också för hand vid de begge nu berättade graffynden.

Tretusenåriga kläder.

Viktiga ord och personer

Amt.

Ett danskt-norskt geografiskt område. Indelningen i amt förekom från 1662 tills början av 2000-talet. Områdena motsvarar ungefär det svenska området "län".

Fot.

Längdmått. En fot motsvarar 29,6 cm.

Hofberg, Herman.

[1823–1883] Svensk läkare och fornforskare. Är mest känd för sitt arbete på Nationalmuseum och för sitt verk "Genom Sveriges bygder" från 1882.

Tum.

Längdmått. En tum motsvarar 29,7 mm.

Fler böcker från E-boksforlaget.se

Här är några flera e-böcker från E-boksforlaget.se

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

På vår sajt hittar du mer information om böckerna samt länkar.

Ett urval av våra e-böcker

001	"Greby gravfält – det vackraste gravfältet i Sverige"	011	"Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
002	"222 galna fakta om filmstjärnor och kändisar"	012	"Forn tidens perioder" (1892)
003	"99 galna fakta du inte visste om bad"	013	"Skäggets historia" (1893)
004	"Hollyhotell – triviaboken om kändisar på hotell"	014	"Midvinterns solfest" (1894)
005	"Sølgudens yxa och Tors hammare" (1899)	015	"Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
006	"Svenska djur i folktron" (1898)	016	"Bohusläns bygdeborgar" (1909)
007	"Galna väderrubriker – 155 exempel från kvällstidningarna"	017	"Bohuslänska hällristningar" (1879)
008	"Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)	018	"Kattens kulturhistoria" (1882)
009	"Galna rockstjärnor – 199 otroliga fakta från pop- och rockvärlden"	019	"Ett besök i Venedig år 1878"
010	"250 galna fakta om fotbolls-VM"	020	"Strandgatan i Visby år 1879"
		021	"Märkliga orter i Sverige" (1883)
		022	"Resa på Dalslands kanal år 1877"
		023	"Nyköpings slott" (1877)
		024	"Djurens sömn" (1889)
		025	"Katten i forntida Egypten" (1889)
		026	"Ett besök i Marstrand år 1882"
		027	"Runlejonet i Venedig" (1871)

028	"Dryckenskapens faror" (1894)	054	"Förbindelse mellan Skandina-
vien och vestra Europa före Kristi
födelse" (1889)
029	"Min resa i Blekinge och Kalmar
år 1854"	055	"Vadstena slott" (1875)
030	"En utflykt på Mälaren år 1871"	056	"Skildring av Island" (1870)
031	"Kelternas historia" (1883)	057	"Husaby kyrka" (1899)
032	"Jack Uppsprättaren – Världens
första bok om seriemördaren Jack
the Ripper" (1889)	058	"Besök på Gripsholms slott år
1895"
033	"Svear och götar under folkvan-
dringstiden" (1905)	059	"Hällristningarna i Järrestad"
(1881)
034	"Ett dygn på månen år 1870"	060	"Ett besök i Rom år 1870"
035	"Blomsterspråket" (1888)	061	"Orkidéernas historia" (1894)
036	"Vikingatidens Lund och Birka"
(1909)	062	"Besök på Helgoland år 1874"
037	"Fynden i Troja" (1878)	063	"Nyaste och tillförlitligaste Dröm-
boken" (1918)
038	"Skildring af Vestergötland år
1882"	064	"1870-talets bästa tips för frisy-
r och utseende"
039	"Kalmar slotts historia" (1880)	065	"Nordens fartyg från hednatiden"
(1872)
040	"Ett besök i Södertälje år 1881"	066	"Guide till Uppsala år 1875"
041	"En färd på Donau år 1882"	067	"Skildring av Blekinge år 1882"
042	"Ringmuren i Visby" (1874)	068	"Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby"
(1877)
043	"Skildring av Värmland år 1882"	069	"Anmärkningar rörande figurteck-
ningar från forntiden" (1842)
044	"Julen på 1870-talet – Skildrin-
gar och illustrationer i svenska
tidskrifter "	070	"Skildring av Bohuslän år 1882"
045	"Om julens härkomst" (1899)	071	"Gripsholms slott" (1877)
046	"Jomsvikingarnas saga" (1888)	072	"Skildring av Dalsland år 1882"
047	"Julen i Skåne på 1820-talet"	073	"Skildring av Närke år 1882"
048	"Fredrikstens fästning och
Karl XII" (1879)	074	"Skildring av Öland år 1882"
049	"Skildring av Göteborg år 1882"	075	"Lyxens historia" (1870)
050	"Skildring av Halland år 1882"	076	"Skildring av Stockholm år 1882"
051	"Skånska fornminnen" (1853)	077	"Sveriges 33 mest sevärda
vikingaplatser"
052	"Norrköpings historia" (1871)	078	"Skildring av Västmanland år
1882"
053	"Ett besök i Waxholm år 1870"		

079	"Skildring av Härjedalen år 1882"	102	"Ölands fornminnen" (1874)
080	"Ett besök i Strängnäs år 1874"	103	"Sigtunas tidiga historia" (1872)
081	"Ett besök i Visby år 1906"	104	"Tors hammare" (1872)
082	"Skildring av Gästrikland år 1882"	105	"Skildring av Dalälven år 1876"
083	"Skildring av Jämtland år 1882"	106	"Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
084	"Gaffelns historia" (1889)	107	"Hällristningarnas ålder" (1869)
085	"Hervars och Hedreks saga" (1888)	108	"Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
086	"Gråfkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)	109	"Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
087	"Bohus fästning" (1869)	110	"Sherlock Holmes: Beryllkronan"
088	"En resa på Rhen år 1866"	111	"Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
089	"Skildring av Gotland år 1882"	112	"Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
090	"Falu grufvas historia" (1864)	113	"Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
091	"Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)	114	"Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
092	"Rundtur i södra Frankrike år 1880"	115	"Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
093	"Sveriges hundraser" (1880)	116	"Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
094	"Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)	117	"Sherlock Holmes: Blodbokarna."
095	"Borgholms slottsruin" (1878)	118	"Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
096	"Vårt solsystem" (1878)	119	"Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"
097	"Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)	120	"Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
098	"Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)	121	"Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
099	"Ett besök på Djurgården sommaren 1868"	122	"Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
100	"Hilmas Alaska" Resguide till guldgräverskans trädgård av cement.	123	"Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulle patienten"
101	"Skildring av Ångermanland 1882"	124	"Sherlock Holmes: Börmäklarens biträde"

125	"Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"	146	"SVT-skandaler 1. Den otroliga historien: Så blev "På spåret" filmerna olagliga"
126	"Sherlock Holmes: Krymplingen"		
127	"Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"	147	"Fyra skadade är mindre än fem döda – 444 tjuvlyssnade citat på en kvällstidning"
128	"Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"	148	"Sherlock Holmes: En studie i rött"
129	"Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"	149	"Forn tidens sjörövare i Medelhavet" (1870)
130	"Skildring av Södermanland år 1882"	150	"33 Viking places to visit in Sweden – guidebook to ruins and museum"
131	"Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)		
132	"Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)		
133	"Ett besök i Ystad år 1872"		
134	"Petras helgedomar" (1921)		
135	"Ett besök i Boxholm år 1885"		
136	"Resor med luftballong år 1873"		
137	"Ett fartyg från vikingatiden – fyndet av Tuneskeppet 1867"		
138	"Skildring av Östergötland år 1882"		
139	"Ännu fler galna rockstjärnor – 200 otroliga fakta från pop- och rockvärlden"		
140	"Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)		
141	"Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"		
142	"Guide till biskötsel" (1885)		
143	"Ett besök i Roms katakomber år 1870"		
144	"Skildring av Riseberga klosterruin" (1874)		
145	"Citatboken. 222 kändisar om sin ålder och om att bli gamla"		